

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Нарзуллозода Маърифат Нарзулло дар мавзуи “Омодагии касбии омӯзгорони оянда ба таълими забони хориҷӣ дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ (дар асоси маводи забони англисӣ)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3 – Педагогика (5.3.10.9 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ))

Дар замоне, ки ҷаҳонишавӣ ва рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ донишмандонро ба забонҳои хориҷиро ба зарурати рӯзмарра табдил додааст, масъалаи омодагии касбии омӯзгорони забони хориҷӣ барои зинаҳои гуногуни таҳсилот, бахусус барои муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, мақоми хоса пайдо кардааст. Тадқиқотҳои раваншиносӣ собит сохтаанд, ки синну соли томактабӣ давраи мусоидтарин барои азхудкунии табиӣ забони хориҷӣ буда, дар ин давра кӯдак забони навро бо осонӣ ва суръати баланд азхуд менамояд. Бо вучуди ин, дар низоми тайёр кардани кадрҳои педагогӣ ин самт ҳанӯз ба андозаи кофӣ тадқиқ нашудааст. Омӯзгори забони хориҷӣ, ки дар муассисаи томактабӣ фаъолият мекунад, на танҳо бояд забондон бошад, балки бояд усулҳои хоси кор бо кӯдакони хурдсолро низ ба ҳубӣ донад. Ин талаботи мушаххас масъалаи оморасозии махсуси омӯзгорро ба яке аз вазифаҳои ҳалталаби педагогикаи муосир мубаддал гардондааст.

Диссертатсияи Нарзуллозода Маърифат Нарзулло кӯшиши ҷиддие дар ин самт ба ҳисоб меравад. Муаллиф мақсади таҳқиқотро ба таври равшан муайян намуда, барои ноилшавӣ ба он вазифаҳои мушаххас ва санҷишпазир гузоштааст. Объект ва предмети таҳқиқот ба таври возеҳ муайян гардида, фарзияи корӣ илман асоснок шудааст. Навгониҳои илмӣ кор ва аҳамияти назариявӣ амалии он дар муқаддима ба таври мушаххас баён шуда, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда бо натиҷаҳои воқеии ба даст омадаи таҳқиқот мутобиқат доранд. Ин ҳама аз он шаҳодат медиҳанд, ки муаллиф аз ибтидо тасаввури возеҳ аз самту натиҷаи кори худ доштааст.

Дастоварди асосии боби аввал дар он аст, ки муаллиф хусусиятҳои психологӣ азхудкунии забони хориҷӣ дар синни томактабиро на ба таври

тавсифӣ, балки дар пайванди мустақим бо талаботи касбии омӯзгор тадқиқ кардааст. Ин рӯйкард имкон додааст, ки аз маводи назариявӣ хулосаҳои мушаххаси амалӣ барои ташкили раванди омодаسازی бароварда шаванд. Дар зербоби 1.1 маҳорату малакаҳои касбии омӯзгори забони хориҷӣ ба таври муфасссал тавсиф ва таснифбандӣ гардидаанд. Таҳлили сарчашмаҳои илмӣ дохиливу хориҷӣ аз он шахҳодат медиҳад, ки муаллиф бо адабиёти муосири соҳа ба хубӣ ошност ва таъя ба он, мавқеи илмӣ худро асоснок муайян кардааст. Ҳамчунин дар диссертатсия хусусиятҳои психологӣ тарбиятгирандагонӣ кӯдакистонҳо ба таври мушаххас таҳлил гардида, вобастагии мустақими онҳо бо талаботи касбии омӯзгор нишон дода шудааст.

Боби дуюм аз лиҳози методологӣ қавитарин қисмати диссертатсия мебошад. Дар зербоби 2.1 талаботи мушаххас ба тайёрии методии омӯзгори забони англисӣ барои ташкили раванди таълим дар кӯдакистон муайян ва тасниф карда шудааст. Арзёбии сатҳи воқеии омодагии донишҷӯён дар зербоби 2.2 асоси таҷрибагии мустақкамеро барои пешниҳодоти минбаъда фароҳам овардааст, зеро муаллиф на аз вазъи ҳаёли, балки аз вазъи воқеии мавҷуда ба таҳлил шурӯъ кардааст, ки ин рӯйкарди илмӣ дурустро нишон медиҳад. Меёрҳо ва нишондиҳандаҳои коркардшудаи омодагӣ дар зербоби 2.3 мантиқан бо ҳамдигар алоқаманд буда, барои арзёбии объективии тайёрии омӯзгорон мувофиқанд. Ин дастовард аҳамияти назариявӣ мустақил дорад ва метавонад берун аз доираи ин таҳқиқот низ истифода шавад.

Боби сеюм самаранокии татбиқи технологияи омодасозиро дар шароити воқеии таҷрибаомӯзии педагогӣ нишон медиҳад. Дар таҳқиқот хусусиятҳои истифодабарии технологияи омодасозии касбӣ ҳангоми таълими фанҳои интихобӣ мушаххас карда шудааст. Зербоби 3.2 ба татбиқи амалии ин технология дар давраи таҷрибаомӯзӣ бахшида шуда, механизми пӣёдасозии методикаро ба таври воқеӣ нишон медиҳад. Муаллиф натиҷахоро ҳам аз ҷиҳати миқдорӣ ва ҳам аз ҷиҳати сифатӣ таҳлил кардааст, ки онҳо

этимоднокии хулосахоро меафзояд ва самаранокии технологияи педагогии пешниҳодшударо исбот менамояд. Тавсияҳои методии коркардшуда барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ аз аҳаммияти амалии баланд бархӯрдор мебошанд.

Этимодноки ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия пешниҳодгардида тавассути истифодаи маҷмӯи усулҳои таҳқиқоти илмӣ мутобиқ ба вазифаҳои ҳар марҳилаи тадқиқот, инчунин тавассути санҷиши таҷрибавии амалии методика дар шароити воқеии таълим таъмин гардидааст.

Бо назардошти гуфтаҳои мазкур, диссертатсияи Нарзуллозода Маърифат Нарзулло дар мавзӯи "Омодагии касбии омӯзгорони оянда ба таълими забони хориҷӣ дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ (дар асоси маводи забони англисӣ)" таҳқиқоти мустақилонаи илмӣ-таҳассусӣ ба ҳисоб рафта, аз рӯи ҳаҷм, мазмун ва арзиши назария амалӣ ба талаботҳои Низомномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон "Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ", ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 августи соли 2026, № 591 тасдиқ шудааст, пурра мутобиқат менамояд. Муаллиф барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3 – Педагогика (5.3.10.9 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) арзанда мебошад

Т а к р и з н а в и с:

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудири кафедраи математикаи олӣ
ва зеҳни сунъии Донишқадаи кӯҳию
металлургии Тоҷикистон

Имзои Ш.Ш. Туевро тасдиқ менамоям.
Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишқадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон

Туев Шохин Шоевич

М.Минова Д.М.

Маълумот барои тамос: 735730, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Бӯстон, кӯч. Баротов А.б.
Тел: +992927531988; E-mail: Shohin-8888@mail.ru